

Амтн баадг гермүд тосхлгъна зура күүцэгдх зөвтә

КПСС-н Элст балгъсна комитетин IV пленум

КПСС-н Элст балгъсна комитетин олахи болсн дарани пленум, 1957 джилин июлин 13-д КПСС-н ЦК-н болн СР-н Министрудин Совети гаргъси, амтн баадг гермүд тосхлгъна зуран туск тавр ягъдж күүцэгддх йовл тбр тәвдх күүндвр кев. Эн тбрәр доклад кесн, КПСС-н балгъсна комитетин дгч сегләгр ұр А. А. Труцын партин болн правительствин гаргъсн, амтн баадг гермүд тосхлгъна туск тавр күүцәдх балгъсна парти, советск. эдл-ахун организац темдгтә кәдлмш кев йж келв. Зуг эн джилин сентябрин 1 шин күртә 10 мингън квадрат метр зәәтә ги баадг гермүд тосхлгъдх йлгънд орулгдв. Болв докладчик болн күүндврт орлаж ұг келцхәсн улс, балгъд тосхлтин кәдлмш хашнъд кегддх йовхл, эн учрар гиг бәәх герәр тетклгън ик л тату болджахд оньган йгәв.

Балгъснд, эн джилин тосхлгъна зура, 8 сарин туршарт 32 процент күүцәгддх. Эвн бийсдән гер бәрдж авхара болхла, әрә 22 процент цәгдв. Тосхлгъ келгънд балгъснд государств гаргъдх йгәсн нгнә йрәлнә олзлгддх. Балгъснд тосхлгъ келжәх 1-ч тн 2-ч тосхлтин управленьн кәдлмшт күч-кәлс бүртгънд, тосхлтин материалар йклгънд, кәдлмшчир дунд йл-дундин политическ кәдлмш делгрүлгънд ик дугунд бәәх учрар, тосхлтин йра күүцәлгън йир сулар кегж йовна. Балгъсна кесг организац, нег ұлұ „Бурсельдстрой“, АТК, промкомбинг, „1 Мая“ артель, нань гн, тосхлтин зурагъан тәц күүцәдхәш.

„Калмыкстрой“ трестин гаргъсн балгъсна тосхлгъд йлгдхәсн сул. Балгъсна тосхлгън управленьсин кәдлмшиг йнәр шүүдх хәләлгън әс йлгдгин ашд тосхлтин материал эзн-хозн уга кевәр гаргъгън йзгднә, тосхлтин чинь му, тосхлгъ йнтә болджа зура күүцәлгънд таслвр йж йәмшиг учрджана.

КПСС-н балгъсна комитетин бюро болн әкц партиин организац, ремзаводин кәдлмшчир патриотическ дуудвр йж, балгъсна тосхлгъд күч йсәрн нәкд болхмн гисн йвәриг шунмгъагъар дәннәк бәәхш. Эн учрар, күч йсәррин кәдлдж тосхлгъд йлгъна зура зуг 25 процент күүцәгддх.

Күч-кәлсчир эврән бийсн гермүд тосхлгънд бас ик дунд бәәнә. Балгъснд 696 кәбүл государствас ссудин йгәв авснас, 80 йрк-бүлнә күртә тосхлгъд әкләд уга. Государственн ссудин мәнйг йлгънд ик буру йовдл чәхнә йлджәдхәнә. Балгъснд 455 мингън арслнә мәнйг гер бәрхд авгдсн болв йн, талдан кергт олзлгддх. Йм гражданинуд, улгүрлхд, йранов, Павлов, нань чигн, йр дамар ссудин мәнйг авддх.

Докладар күүндвр болсн 13 күн орлцв. „Калмыкстрой“ трестин управляющ ұр Жуковский, докладт тосхлтин организацсин кәдлмш шалгъгәдх келгдсн чик гидж заав. Цваранднә тосхлгъд хурд йлдж, эн джилин зура күүдлхиг теткхин тускар күүцәгддхәх кәдлмшин тускар әк келәд. „Калмыкстрой“ трест эврәннә кәдлмшчирт бәәх гермүд тосхлгъна зура шидр батлад, коллективин чидләр әкләдх күүцәгддхәнә гив.

Сталинә нертә колхозин әкц парторганизацсин сегләгр ұр Соколовский болн Ленинә нертә колхозин әкц парторганизацсин сегләгр ұр Кривоносов „Межколхозстройин“ кәдлмшиг шалгъдх келцхәв. Эн тосхлтин шин организац зурагъан хашнъгар – күүцәсн йеерән, тосхлгъд ик му чиртәгъәр кенә, тосхсн зәрм гермүдгнә болхла ймг орулхд ик йәмшгәтә, нурәд ундж одх чигн бәәдлгәтә. Колхозмудар 320 гер тосхлгъдх бәәснәснә зуг 80 гер эн джил тосхлгъдх.

Балгъсна йлуправленә инженер ұр Букагин, балгъсна тосхлтин организац амтн баадг гермүдиг күтц тосхлгъд дуулго олзлгънд йлгдгинә заадж келв. Кесг гермүдт беш уга, газань хаша-хаац әс тосхлгъдх, орань хурин устәвнә, газак болн дотрк шалдарнә хуурад унна.

Балгъсна электростанциг йсәлгъиг „Калмыкстрой“ трест әкләд кечкәд, йрәлднә күргәчкәд, хайчксн, станцд тәвсн шин машинь цементин тооснд даргддхәнә гидж станцин директор ұр Киселев келв.

Тосхлтин 2-ч управленә партгруппорг ұр Шараев, эн управленә гардәчир болн тосхәчир дунд ик сольцан гарәд, энүнә ашднә кәдлмш ик сулар күүцәгддхәнә гидж заав. Зуг июль сард 1000 часд тосхәчир кәдлмш уга хара бәәсн йовдл гарв. йдр болгън эн управленьд 30-40 күн кәдлмшт гархш. Управленә гардәчир ймн йдрәснә кех кәдлмшән чикәр темдглхш, тегәд чигн, ұлгүрлхд, ус зәбдг машинд оли болдг болв чигн, тосхлгъд усн кезәд чигн күртхш. Ёр Шараев дакад эн тосхлтин управленьд бәәрн келн кадрмуд белдлгънд хәджгър гардгинә заадж келв.

Таньгъчин күүцәгч комитетин ахләч ұр Сангаев келсн йгдән, КПСС-н балгъсна комитетин бюро амтн баадг гермүд тосхлгъна зура күүцәлгъәр сулар кәдлджәв, ведомственн организацсәс зурагъан күүцәлгъиг чәнъгъар әс некддхәв, тосхәчирин бәәдг бәәрнә, хот-хоолнә му, йәмшиг уга бәәлгънә техник эвдгднә гидж заав.

КПСС-н балгъсна комитетин IV пленум, күүндвр кесн тӯрун тбрәр делгӯ тодрха уулдвр күүцәлгънә тогтавр батлдж авб.

Пленум балгъсна партиин организацд тооцана болн суньгъврин хург кех болзгин туск шиидвр батлдж авб.